

UCHWAŁA NR LXII/485/2023
RADY GMINY ZARSZYN

z dnia 1 września 2023 r.

**w sprawie przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Zarszyn na lata 2023-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.)

Rada Gminy Zarszyn
uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Zarszyn na lata 2023-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zarszyn

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Zarszyn
m.p. Janusz Konieczny

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej
dla Gminy Zarszyn
na lata 2023 – 2027**

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne	3
1.1. Podstawa prawna	3
1.2. Relewantne akty prawne.....	3
1.3. Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy - 2023	4
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy	10
2.1. Przemoc fizyczna.....	10
2.2. Przemoc psychiczna	10
2.3. Przemoc seksualna.....	11
2.4. Przemoc ekonomiczna.....	12
2.5. Zaniedbanie	13
2.6. Cyberprzemoc.....	13
Rozdział III. Analiza zjawiska przemocy w świetle źródeł zastanych oraz przeprowadzonych badań dla Gminy Zarszyn	15
3.1. Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	15
3.2. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej	15
3.3. Przestępczość.....	16
3.4. Zadania Punktu Konsultacyjnym w Zarszynie.....	17
3.5. Dorośli mieszkańcy – wyniki badań.....	18
3.6. Uczniowie – wyniki badań	21
3.7. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – wyniki badań	24
Rozdział III. Analiza SWOT	24
Rozdział IV. Adresaci Programu.....	27
Rozdział V. Realizatorzy Programu	27
Rozdział VI. Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Zarszyn na lata 2023 – 2027	28
Rozdział VII. Finansowanie, monitoring oraz realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Zarszyn na lata 2023 – 2027.....	34

Rozdział I.

Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Zarszyn na lata 2023-2027 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹ – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 podanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

1.2. Relewantne akty prawne

Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, czyli w szczególności:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
- Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 171),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2021 poz. 2268 ze zm.),
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2023 poz. 165 ze zm.),
- Ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. 2023 poz. 172 ze zm.),
- Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. 2022 poz. 2230),

¹ T.j. Dz. U. z 2023, poz. 289, 535.

- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. 2022 poz. 1138 ze zm.)
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375),
- Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (tj. Dz. U. 2022 poz. 1360 ze zm.)
- Ustawę z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245).

1.3. Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy - 2023

Rok 2023 to rok, w którym zaczęło obowiązywać wiele zmian istotnych czy wręcz podstawowych dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy. W tym kontekście na uwagę zasługują w szczególności:

- **Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535),**
- **Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 289).**

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicja legalna przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej

e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Natomiast w myśl nowej definicji osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujący i gospodarujący oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni
– wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2 (wyżej).

Zmiany dotkną m.in. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych i kuratorów sądowych.

Ponadto nowelizacja wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych będą powoływane grupy diagnostyczno-pomocowe.

Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, która nie wymaga już zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Między innymi wprowadzono zasadę realizację procedury według miejsca zamieszkania osoby doznającej

przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury NK napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań).

Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze NK przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw poszerza od połowy sierpnia 2023 r. katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który odtąd będzie obejmował również:

- **zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą** – gdy osoba stosująca przemoc w rodzinie swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą;
- **zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą** – gdy osoba stosująca przemoc w rodzinie swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, a także gdy osoba stosująca przemoc w rodzinie nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- **zakaz wstępu na teren** szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą w rodzinie, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą w rodzinie, i przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta przemocą w rodzinie uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Nowelizacja stanowi zatem uzupełnienie rozwiązań z 2020 r. pod postacią tzw. „Ustawy Antyprzemocowej”, która wprowadziła do porządku prawnego uprawnienie do wydawania wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego

mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do tego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wszystkie powyższe zakazy wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie będą mogły być wydane przez:

- Policję lub Żandarmerię Wojskową,
- sąd – postanowieniem o udzielenie zabezpieczenia,
- sąd – postanowieniem o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa.

Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane.

Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie, w szczególności zgłoszenia przez:
 - osobę dotkniętą przemocą w rodzinie lub
 - kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc w rodzinie, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba dotknięta przemocą w rodzinie może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub
- wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub
- zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, lub
- zakazu kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, lub
- zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą w rodzinie, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą w rodzinie, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy.

Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc w rodzinie ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc w rodzinie jest obowiązana zachować.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc w rodzinie nie może zbliżyć się do osoby dotkniętej tą przemocą.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub

artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą w rodzinie, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą w rodzinie, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc w rodzinie stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- grzywny do 5000 złotych.

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Przemoc fizyczna

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY	SKUTKI PRZEMOCY
PRZEMOC FIZYCZNA	<p>To forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „Ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.</p> <p>Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.</p>	<p>Bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.;</p>

2.2. Przemoc psychiczna

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY	SKUTKI PRZEMOCY
PRZEMOC PSYCHICZNA	<p>To zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie</p>	<p>Zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności,</p>

	<p>doznającej przemocy strachu.</p> <p>Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne;</p> <p>Przejawia się poprzez:</p> <p>wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.</p>	<p>uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.</p>
--	--	--

2.3. Przemoc seksualna

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY	SKUTKI PRZEMOCY
PRZEMOC SEKSUALNA	<p>Jest to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma; bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić.</p>	<p>Obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.</p>

	<p>Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.</p>	
--	--	--

2.4. Przemoc ekonomiczna

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY	SKUTKI PRZEMOCY
PRZEMOC EKONOMICZNA	<p>Jest to celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby.</p> <p>Przejawia się poprzez: Okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp².</p>	<p>Całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.</p>

² <https://www.niebieska.com/info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

2.5. Zaniedbanie

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY	SKUTKI PRZEMOCY
ZANIEDBANIE	<p>To ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.</p> <p>Przejawia się poprzez: nie dawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.</p>	<p>Obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, zaburzenia w rozwoju, zaburzenia relacji społecznych, brak wykształcenia, różne powstałe choroby w wyniku nieleczenia dziecka, depresja,</p>

2.6. Cyberprzemoc

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY	SKUTKI PRZEMOCY
CYBEPRZEMOC	<p>To przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera.</p> <p>Przejawia się poprzez: agresja słowna, np. wyzywanie na czatach internetowych, zamieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości</p>	<p>obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności; trudności w nawiązywaniu kontaktów, izolowanie się; dzieci mogą wystąpić kłopoty z nauką, problemy psychologiczne, a także zdrowotne – bóle głowy, brzucha, problemy ze snem, depresja, próby samobójcze, samobójstwa⁴.</p>

⁴ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 15.

	lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów; zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych; włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników; szantażowanie; ujawnianie sekretów; wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie; celowe ignorowanie czyjejs działalności w sieci ³ .	
--	---	--

³ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

Rozdział III.

Analiza zjawiska przemocy w świetle źródeł zastanych oraz przeprowadzonych badań dla Gminy Zarszyn

3.1. Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GKRPA			
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Posiedzenie KRPA - ogółem	18	18	12
Posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej	8	7	10
Przeprowadzone rozmowy	34	19	30
Kontrole punktów sprzedaży	1	1	1
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	11	11	2
Działalność podkomisji interwencyjno-motywującej			
Wniosków o leczenie odwykowe	10	20	20
Obecnie rozpoczęte sprawy	8	12	11
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	4	7	3
Wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	4	6	3

3.2. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej

Liczba rodzin korzystająca z pomocy OPS	2020	2021	2022
Liczba rodzin ogółem (w tym korzystające ze świadczeń z powodu problemu uzależnień)	251	217	180
Rodzaje pomocy udzielanej przez OPS			
Świadczenia rzeczowe dla osób	0	0	0
Świadczenia pieniężne dla osób	809	745	718
Świadczenie porady dla osób	130	131	120

Powody przyznawania pomocy społecznej	2020	2021	2022
Niepełnosprawność	90	85	86
Bezrobocie	70	64	64
Osoby dotknięte klęską żywiołową	1	0	0
Ubóstwo	105	91	90
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	39	38	31
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	152	135	127
Alkoholizm	27	21	27
Inne	71	66	45
Ogółem:	552	500	470

3.3. Przestępczość

<i>Artykuł KK Kwalifikacja prawna wszczętych / stwierdzonych / zakończonych</i>			
2020 r.	<i>wszczętych</i>	<i>stwierdzonych</i>	<i>zakończonych</i>
Znęcanie się na rodziną	10	10	10
Groźby karalne	3	1	3
Uchylanie się od płacenia alimentów	94	-	-
2021 r.	<i>wszczętych</i>	<i>stwierdzonych</i>	<i>zakończonych</i>
Znęcanie się nad rodziną	8	8	8
Groźby karalne	2	2	2
Uchylanie się od płacenia alimentów	66	-	-
2022 r.	<i>wszczętych</i>	<i>stwierdzonych</i>	<i>zakończonych</i>
Znęcanie się nad rodziną	5	5	5
Groźby karalne	3	2	2
Uchylanie się od płacenia alimentów	70	-	-

<i>Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową</i>			
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba interwencji	28	21	17
Dotyczące przemocy domowej	28	21	17

Liczba ofiar przemocy domowej ogółem, w tym:	64	26	31
▪ Kobiety	45	15	14
▪ Mężczyźni	10	4	5
▪ Niepełnoletni	9	7	12
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem, w tym:	47	21	17
▪ Kobiety	2	3	1
▪ Mężczyźni	44	18	16
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem, w tym:	25	19	14
▪ Kobiety	1	1	1
▪ Mężczyźni	24	18	13
▪ Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	5	-	9

3.4. Zadania Punktu Konsultacyjnym w Zarszynie

- motywowanie do podjęcia leczenia osób uzależnionych,
- motywowanie do podjęcia terapii osób uzależnionych,
- kierowanie do leczenia specjalistycznego,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzorca picia,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
- rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej,
- udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- posiadanie dobrej orientacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które mogą się włączyć w system pomocy dla rodziny,
- przekazywanie wiedzy na temat współuzależnienia, funkcjonowania osoby współuzależnionej,

- przekazywanie wiedzy na temat patologicznych wzorców przystosowania w rodzinie alkoholowej,
- prowadzenie edukacji i wsparcia dla kobiet współzależnionych i ofiar przemocy domowej,
- motywowanie osoby współzależnionej do podjęcia terapii,
- przekazywanie informacji na temat problemu alkoholowego w rodzinie,
- nabycie umiejętności interdyscyplinarnych,
- uwrażliwienie na kontakt z drugim człowiekiem,
- rozpoznanie granic osobistych i umiejętności ich obrony,
- uświadomienie rodzinie problemu alkoholowego występującego w ich domu oraz wskazanie możliwości zmian poprzez:
 - przekazywanie wiedzy na temat współzależnienia, cech osoby współzależnionej, patologicznych wzorców
 - wskazanie sposobów i możliwości leczenia oraz jakiego skuteczności;
 - zintegrowanie rodziny;
 - wytworzenie motywacji do dobrowolnego uczestnictwa w spotkaniach;
 - wskazanie możliwości rozwoju osobistego, zmian w życiu, umiejętności podejmowania ważnych decyzji.

3.5. Dorośli mieszkańcy – wyniki badań

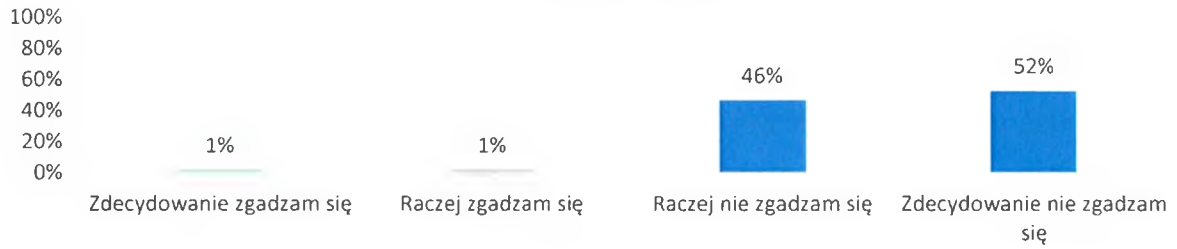
Badania obejmowały mieszkańców Gminy Zarszyn, którzy ukończyli osiemnasty rok życia, metoda zastosowana w badaniu to PAPI (ang. Paper & Pen Personal Interview) – metoda zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, bezpośredni indywidualny wywiad kwestionariuszowy Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu wzięło udział 100 osób, w tym 58 kobiet oraz 42 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 41 lat.

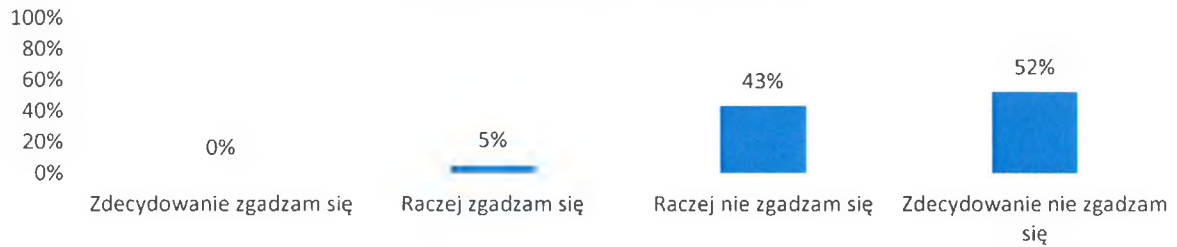
- Według ankietowanych zjawisko przemocy domowej w Gminie Zarszyn jest zjawiskiem rzadkim w opinii 99% dorosłych mieszkańców.
- Wyniki badań wskazują, że 7% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 38% podejrzewa, że do tego może dochodzić.

- Dodatkowo 6% respondentów deklaruje, że doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny, a 17% z nich poprosiło o pomoc (policję, opiekę społeczną etc.).
- W kwestii rodzajów doświadczanej przemocy 72% wskazało na przemoc psychiczną, 56% na fizyczną; 38% doświadczało przemocy ekonomicznej.
- Zdaniem mieszkańców Gminy Zarszyn przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (86%), stresie (64%), chorobie psychicznej (41%), złej sytuacji materialnej (39%), braku posłuszeństwa dzieci (27%), różnicy zdań członków rodziny (23%), braku pracy (20%).
- W kwestii możliwych rozwiązań ograniczających przemoc domową mieszkańcy Gminy wskazują na: zaostrzenie kar dla sprawców przemocy (78%), edukacja społeczeństwa (69%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (37%) oraz poprawa sytuacji materialnej rodzin (30%).
- Mieszkańcy Gminy Zarszyn nie myślą schematycznie o przemocy i zdają sobie sprawę z najczęstszych przyczyn jej występowania, a także z konieczności reagowania na przypadki podejrzenia stosowania przemocy domowej.
- W kwestii przypadków przemocy domowej 44% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia. Przeważająca większość respondentów (łącznie 72%) odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzenie spraw przez prokuraturę wskazało 70% badanych.
- Stwierdzenie „Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa” spotkało się ze stanowczą dezaprobatą – łącznie 98% mieszkańców nie zgodziło się z takim stwierdzeniem. Łącznie 88% badanych zdecydowanie nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwalają sobie lepiej radzić w przyszłości. 58% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem.
- Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją 95% respondentów. Respondenci nie zgadzają się również ze stwierdzeniem, że łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową – 62%. Według respondentów bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców – łącznie 86%.
- Szczegółowy rozkład odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

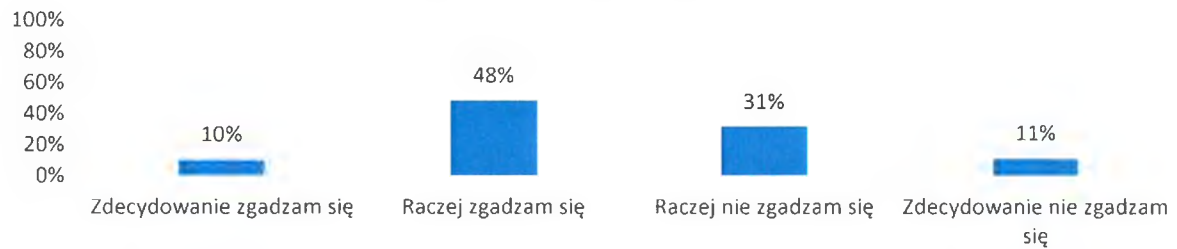
Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa

Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek

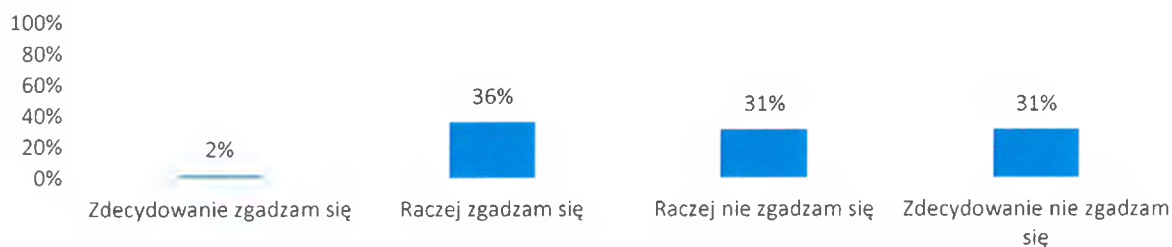
Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem

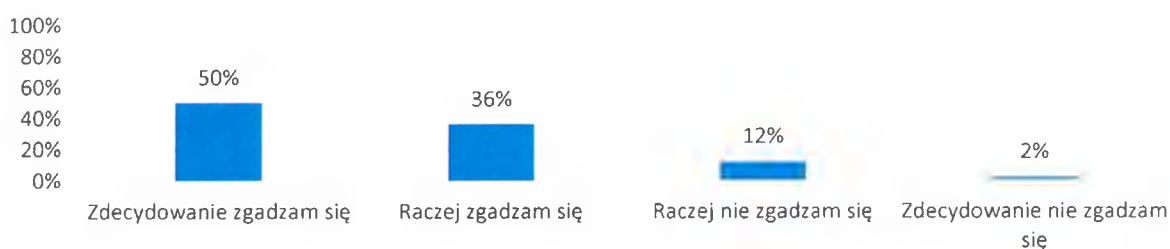
Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości

Łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową

Bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców

3.6. Uczniowie – wyniki badań

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

W badaniu wzięło udział 241 uczniów w przedziale wiekowym klasy 4 – 8 ze Szkół Podstawowych oraz uczniowie szkół ponadpodstawowych Gminy Zarszyn.

<i>Liczebność grup badanych</i>	
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 4-8 (4-8 SP)	161
Szkoły Ponadpodstawowe (SPP)	80
ŁĄCZNIE	241

- Uczniowie większości (SP 4-8: 90%, SPP: 73%) deklarują, że czują się w swojej klasie dobrze, lub raczej dobrze. Nie należy jednak bagatelizować faktu, że część uczniów (SP 4-8: 10%, SPP: 27%) przeciwne określa swoje odczucia tzn. nie czują się w szkole dobrze.
- Co więcej, zdecydowana większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie (SP 4-8: 90%; SPP: 73%). Zauważyć należy, iż odmienne odczucie pojawia się u 10% ankietowanych uczniów klas młodszych oraz 27% uczniów klas starszych.
- 14% uczniów klas SP 4-8 oraz 86% klas SPP szkół z Gminy Zarszyn przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją.
- Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach jest obecny, lecz nie rozpowszechniony zwyczaj „chrztu” młodszych uczniów – przyznaje to 3% badanych uczniów SP 4-8 oraz 15% uczniów SPP.
- Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest jednak zauważalny. 58% uczniów klas SP 4-8 oraz 50% klas SPP przyznało, że w szkole doświadcza lub doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Uczniowie też deklarują, że częściej doświadczają w szkole przemocy psychicznej niż fizycznej.
- Odpowiedzi wskazują, że do aktów przemocy w szkole dochodzi zdecydowanie najczęściej w trakcie przerw oraz po lekcjach.
- W opinii uczniów najczęściej – bo codziennie i kilka razy w tygodniu – dochodzi w szkole do: obgadywania, wyśmiewania oraz unikania/ignorowania a nawet wykluczania z grupy. Badani uczniowie wskazali również, że w szkole zdecydowanie częściej takie zachowania wykazują chłopcy (SP 4-8: 83%; SPP: 60%) niż dziewczyny (SP 4-8: 17%; SPP: 40%).
- Respondenci powodów agresywnego zachowania uczniów upatrują kolejno w: nieponoszeniu konsekwencji, złym wychowaniu lub dlatego, że lubią poniżać innych.
- Według badanych ich rówieśnicy w sytuacji, kiedy staliby się świadkami bójki na szkolnym korytarzu szkolnym zareagowaliby w następujący sposób - przyglądaliby się bójce, dopingowali i nagrywali zdarzenia telefonem (SP 4-8: 36%; SPP: 55%), zgłosiliby sytuację nauczycielowi (SP 4-8: 28%; SPP: 9%), staraliby się rozdzielić bijących (SP 4-8: 20%; SPP: 25%) oraz udawaliby, że nic nie widzą (SP 4-8: 16%; SPP: 11%).
- 50% uczniów klas SP 4-8 oraz 68% uczniów SPP jest zdania, że problem przemocy w szkole można rozwiązać poprzez sprawiedliwe karanie winnych. Uczniowie wskazywali również na: wyrzucanie agresywnych ze szkoły (SP 4-8: 17%; SPP: 49%), spotkania z pedagogiem lub psychologiem (SP 4-8: 38%; SPP: 29%), zajęcia sportowe (SP 4-8: 27%;

SPP: 19%), zainstalowanie kamer na szkolnych korytarzach (SP 4-8: 20%; SPP: 21%) oraz nieodpowiadanie na zaczepki (SP 4-8: 16%; SPP: 20%).

- W kwestii zaufania w sytuacji, gdyby uczniowie stali się ofiarą przemocy uczniowie wskazywali na osoby z którymi by o tym porozmawiali. Na pierwszym miejscu wśród odpowiedzi uczniów klas SP 4-8 pojawili się wychowawcy (26%), a dla uczniów klas SPP na pierwszym miejscu wskazali przyjaciela (38%). Nie należy przejść obojętnie obok tego, że 5% młodszych i 13% starszych ankietowanych stwierdziło, że nie powiedziałyby o takiej sytuacji nikomu.
- 82% uczniów klas 4-8 oraz 88% SPP deklaruje, że ma w szkole bliską osobę, której może się zwierzyć, jeśli będzie miało przykre doświadczenia bądź rozmawiać z nią o przeżywanym problemie.
- 98% uczniów klas SP 4-8 oraz 86 % uczniów klas SPP deklaruje, że czuje się w swoim domu bezpiecznie, a 9% młodszych uczniów oraz 25% starszych uczniów szkół w Gminie Zarszyn doświadczyło kiedykolwiek przemocy domowej (głównie przemocy psychicznej i fizycznej).
- 5% uczniów SP 4-8 oraz 29% SPP, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej.
- W odniesieniu do cyberprzemocy – 10% uczniów SP 4-8 oraz 21% SPP doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez „hejtowaniem”. Uczniowie również często byli odbiorcami obraźliwych wiadomości z obelgami i wyzwiskami (SP 4-8: 14%; SPP: 33%), a także byli ofiarami udostępniania osobom trzecim ich prywatnej wiadomości (SP 4-8: 24%; SPP: 51%).
- Większość uczniów (SP 4-8: 95%; SPP: 80%) szkół z Gminy Zarszyn deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami. Podobnie jest w przypadku oceny relacji uczniów z nauczycielami – większość (SP 4-8: 93%; SPP: 82%) ocenia je jako bardzo dobre lub dobre.
- Łącznie 85% uczniów klas SP 4-8 oraz 76% SPP szkół w Gminie Zarszyn chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu z rodzicami. Dzieci i młodzież rzadziej po poradę czy pomoc zgłosiliby się do nauczyciela niż do rodzica. Nadal jednak wyniki uzyskane w tej kwestii można uznać za relatywnie satysfakcjonujące: łącznie 75% uczniów klas młodszych oraz 59% uczniów starszych obdarzyłyby zaufaniem pedagogów.

3.7. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – wyniki badań

W badaniu wzięło udział 7 pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Zarszyn z czego 100% stanowiły kobiety.

- najistotniejszymi – zdaniem pracowników GOPS problemami w środowisku lokalnym są uzależnienie od przemocy domowa, bezrobocie, zaniedbywanie rozwoju dzieci i młodzieży oraz problemy opiekuńczo-wychowawcze (po 100%).
- 29% ankietowanych odpowiedziało, że zgadza się w pełni z tym, że pomoc społeczna pomaga w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych.
- Jak wynika z przeprowadzonych badań 72% respondentów zdecydowanie lub częściowo zgadza się, że władze gminy są dobrze poinformowane o potrzebach pomocy społecznej, lecz 14% badanych uważa, że władze gminy nie wychodzą naprzeciw zgłaszanym przez GOPS problemom.
- 43% uważa, że większość potrzeb w sektorze życia społecznego jest w Gminie zaspokajana.
- 100% pracowników GOPS dostrzegają potrzebę prowadzenia działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Respondenci wskazywali najczęściej na potrzebę udzielania wsparcia psychologicznego dla rodzin (86%) oraz pomoc w integracji dzieci po okresie izolacji (po 14%).

Rozdział III.

Analiza SWOT

SWOT to akronim angielskich słów: *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse), *threats* (zagrożenia). W przypadku niniejszego Programu analiza SWOT posłuży jako próba zweryfikowania możliwości, a także ograniczeń – jakimi dysponuje Gmina Zarszyn. Poniższe dane zostały zebrane dzięki danym zastanym pochodzącym od Gminy Zarszyn, a także diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Zarszyn.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">▪ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,	<ul style="list-style-type: none">▪ zjawisko przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości,

- funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - znajomość środowiska społecznego poprzez diagnozowanie środowiska lokalnego oraz monitorowanie rodzin, osób potrzebujących pomocy,
 - wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”,
 - według ankietowanych zjawisko przemocy domowej w Gminie Zarszyn jest zjawiskiem rzadkim w opinii 99% dorosłych mieszkańców,
 - mieszkańcy Gminy Zarszyn nie myślą schematycznie o przemocy i zdają sobie sprawę z najczęstszych przyczyn jej występowania, a także z konieczności reagowania na przypadki podejrzenia stosowania przemocy domowej.
- utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy,
- 7% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 38% podejrzewa, że do tego może dochodzić,
 - w kwestii przypadków przemocy domowej 44% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia. Przeważająca większość respondentów (łącznie 72%) odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzenie spraw przez prokuraturę wskazało 70% badanych,
 - 58% uczniów klas SP 4-8 oraz 50% klas SPP przyznało, że w szkole doświadczają lub doświadczają przemocy ze strony rówieśników,
 - w odniesieniu do cyberprzemocy – 10% uczniów SP 4-8 oraz 21% SPP doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez „hejtowaniem”. Uczniowie również często byli odbiorcami obraźliwych wiadomości z obelgami i wyzwiskami (SP 4-8: 14%; SPP: 33%), a także byli ofiarami udostępniania osobom trzecim

	ich prywatnej wiadomości (SP 4-8: 24%; SPP: 51%).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania uzależnień i przemocy domowej, ▪ zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania cyberprzemocy, ▪ ograniczenie występowania zjawiska przemocy domowej w środowisku lokalnym, ▪ możliwość realizowania programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, ▪ możliwość podnoszenia umiejętności służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dotyczące przemocy domowej, ▪ brak reakcji społeczeństwa na występującą przemoc domową, ▪ niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, ▪ możliwość wypalenia zawodowego wśród służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, ▪ uzależnienia m.in. od alkoholu wpływające na występowanie przemocy domowej, ▪ słabnięcie więzi rodzinnej, umiejętności komunikacyjnych, rozwiązywania konfliktów poprzez spędzanie czasu w sieci, przed ekranem urządzeń elektronicznych,

Rozdział IV.

Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Zarszyn na lata 2023-2027 skierowany jest do:

- społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- osób dotkniętych przemocą domową,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Rozdział V.

Realizatorzy Programu

Realizatorami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Zarszyn na lata 2023 – 2027 są:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- jednostki organizacyjne Urzędu Gminy w Zarszynie,
- szkoły, przedszkola i placówki oświatowe,
- placówki służby zdrowia,
- podmioty i instytucje realizujące zadania z obszaru profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej oraz cyberprzemocy w ramach swoich zadań statutowych,
- organizacje pozarządowe.

Rozdział VI.

Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Zarszyn na lata 2023 – 2027

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Zarszyn na lata 2023 – 2027 jest: ograniczenie występowania zjawiska przemocy domowej, w tym realizowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz efektywne oddziaływanie na osoby sprawujące przemoc domową.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Zadania w Programie mają charakter ciągły, przeznaczone na realizację w latach 2023 – 2027 bądź, jeśli wystąpi niezbędna konieczność ich wykonania.

1. Zapewnienie działań, mających pomoc osobom uwikłanym w przemoc domową

Kierunki działań	Termin realizacji	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none">▪ udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej osobom doznającym przemocy domowej,▪ udzielenie specjalistycznego poradnictwa dla osób doznających przemocy domowej, w tym z zakresu prawnego, socjalnego,▪ zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy domowej,▪ powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych,▪ poinformowanie osób uwikłanych w przemoc domową o instytucjach wspierających takie osoby,	<ul style="list-style-type: none">▪ 2023-2027	<ul style="list-style-type: none">▪ liczba założonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”,▪ liczba przeprowadzonych porad,▪ liczba osób korzystająca z porad,▪ liczba osób, którym udzielono pomocy prawnej, terapeutycznej, a także socjalnej,▪ liczba osób korzystająca z możliwości schronienia,

<ul style="list-style-type: none"> ▪ realizowanie procedury „Niebieskie Karty”, ▪ monitorowanie sytuacji osób, rodzin, w których dochodzi do przemocy domowej. ▪ monitorowanie osób, rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, ▪ liczba osób objętych monitoringiem ▪ liczba przeprowadzonych monitoringów.
---	--	---

2. Podejmowanie działań wobec osób podejrzewanych i osób stosujących przemoc domową

Kierunki działań	Termin realizacji	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> ▪ kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, ▪ kierowanie do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym, ▪ psychologicznego, terapeutycznego, ▪ organizowanie rozmów motywacyjnych z osobami stosującymi przemoc domową, ▪ stosowanie wobec uzależnionych osób stosujących przemoc domową procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego. ▪ stosowanie wobec osób stosujących przemoc domową sądowego zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym lub zbliżania się do niego oraz nakazu opuszczenia lokalu. ▪ monitorowanie osób stosujących przemoc po zakończonym udziale w programie korekcyjno-edukacyjnym, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2023-2027 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych, ▪ liczba zorganizowanych programów psychologiczno-terapeutycznych, ▪ liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym, ▪ liczba osób uczestniczących w programie psychologiczno-terapeutycznych, ▪ liczba osób zobowiązana do leczenia odwykowego, ▪ liczba osób, wobec których został wydany zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym lub zbliżania się do niego oraz nakazu opuszczenia lokalu,

<ul style="list-style-type: none"> ▪ monitorowanie osób stosujących przemoc po zakończonym udziale w programie psychologiczno-terapeutycznych, 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny, ▪ liczba osób, które ukończyły program psychologiczno-terapeutyczny, ▪ liczba zatrzymanych osób stosujących przemoc domową, ▪ liczba przeprowadzonych rozmów interwencyjno-motywacyjnych, ▪ liczba osób korzystająca z rozmów interwencyjno-motywacyjnych,
---	--	--

3. Rozwijanie działań profilaktycznych i edukacyjnych zmierzających do podniesienia poziomu wiedzy i świadomości lokalnej dotyczącej przemocy domowej

Kierunki działań	Termin realizacji	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> ▪ realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej (58% uczniów klas SP 4-8 oraz 50% klas SPP przyznało, że w szkole doświadcza lub doświadczyło przemocy ze strony rówieśników), ▪ realizowanie programów profilaktycznych w placówkach oświatowych dotyczących przeciwdziałania cyberprzemocy, a w tym w szczególności edukowanie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2023-2027 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, ▪ liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w programach profilaktycznych, ▪ liczba ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych, ▪ liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych wśród mieszkańców, ▪ liczba lokalnych placówek i instytucji

uczniów z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu:

- wspierania świadomości prawnej,
- umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami,
- wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych,
- profilaktyki zachowań agresywnych i nauki polubownego rozwiązywania konfliktów rówieśniczych w przestrzeni wirtualnej (10% uczniów SP 4-8 oraz 21% SPP doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez „hejtowaniem”. Uczniowie również często byli odbiorcami obraźliwych wiadomości z obelgami i wyzwiskami (SP 4-8: 14%; SPP: 33%), a także byli ofiarami udostępniania osobom trzecim ich prywatnej wiadomości (SP 4-8: 24%; SPP: 51%).

- organizowanie szkoleń dla rodziców, które będą pogłębiać ich wiedzę na temat przeciwdziałania przemocy domowej, a także cyberprzemocy,
- organizowanie działań na rzecz zwiększenia świadomości rodziców na temat negatywnych konsekwencji

rozpowszechniających materiały edukacyjno-informacyjne na temat przemocy domowej oraz cyberprzemocy,

- liczba zorganizowanych działań dla społeczności lokalnej,
- liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodziców,
- liczba rodziców biorąca udział w zorganizowanych szkoleniach.

<p>stosowania agresji w procesie wychowania,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uczestniczenie w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, ▪ uczestniczenie w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych dotyczących przeciwdziałania cyberprzemocy, ▪ rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych, ▪ rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej oraz cyberprzemocy (np. w postaci ulotek), 		
4. Rozwój kompetencji osób realizujących działania z zakresu systemu przeciwdziałania przemocy domowej		
Kierunki działań	Termin realizacji	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> ▪ systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli służb, podejmujących działania na rzecz osób dotkniętych przemocą domową, ▪ zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej, cyberprzemocy dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2023-2027 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba przeprowadzonych szkoleń dla przedstawicieli służb, ▪ liczba osób biorąca udział w szkoleniach, ▪ liczba zakupionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej
5. Współpracowanie podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy		

Kierunki działań	Termin realizacji	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmobilizowanie stowarzyszeń, instytucji, różnych organizacji do współpracy przy przeciwdziałaniu przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2023-2027 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba podmiotów współpracujących przy realizacji niniejszego Programu.

Rozdział VII.

Finansowanie, monitoring oraz realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Zarszyn na lata 2023 – 2027

Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszym Programie będą pochodzić głównie z budżetu samorządowego (miasta, powiatu, województwa) i centralnego oraz środki z funduszy pomocowych, Unii Europejskiej.

Realizacja Programu będzie systematycznie monitorowana. W ramach monitoringu systematycznie gromadzone będą dane dotyczące realizacji celów programu, co umożliwi ocenę postępu jego realizacji. Uzyskane informacje będą służyć sprawdzeniu efektywności i skuteczności działań Programowych. Umożliwi to bieżąca ocena realizacji zaplanowanych działań jak również pozwoli na wprowadzenie modyfikacji i korekt w sytuacji pojawienia się istotnych zmian w obszarze społecznym.

Sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedstawiane Wójtowi Gminy.

Zakładane rezultaty:

- zredukowanie skali występowania przemocy domowej,
- zapobieganie eskalacji przemocy w danej rodzinie,
- poprawienie funkcjonowania rodzin zamieszkujących gminę,
- usprawnienie systemu pomocy osobom uwikłanym w zjawisko przemocy domowej,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy dla osób uwikłanych w przemoc domową,
- podwyższenie kompetencji pracowników przeciwdziałających przemocy domowej,
- zwiększenie świadomości mieszkańców i zmiana postaw społecznych wobec zachowań przemocowych,
- utrwalenie w świadomości społecznej wzorca rodziny prawidłowo wypełniającej przypisane jej funkcje.